

A close-up photograph of several piglets, showing their pink skin, large ears, and snouts. The piglets are huddled together, and the image is used as the background for the entire slide.

Polten er nøglen til den sunde, produktive og holdbare so

Helle Jessen, dyrlæge, Danvet
Thomas Bruun, chefkonsulent, SEGES Innovation

So-seminar

Savvaerket, Hørning

18. marts 2025

danvet

SEGES
INNOVATION

Karantænestalden

Polteflow

Opsummering

Immunitet

Fodring

Analyser

Løbning & holdbarhed

Karantænestalden

Polteflow

Opsummering

Immunitet

Analyser

Fodring

Løbning & holdbarhed

Formål med en karantænestald

Besætningens karantænerum har til formål at forhindre overførsel af smitte til besætningen med indkøbte polte

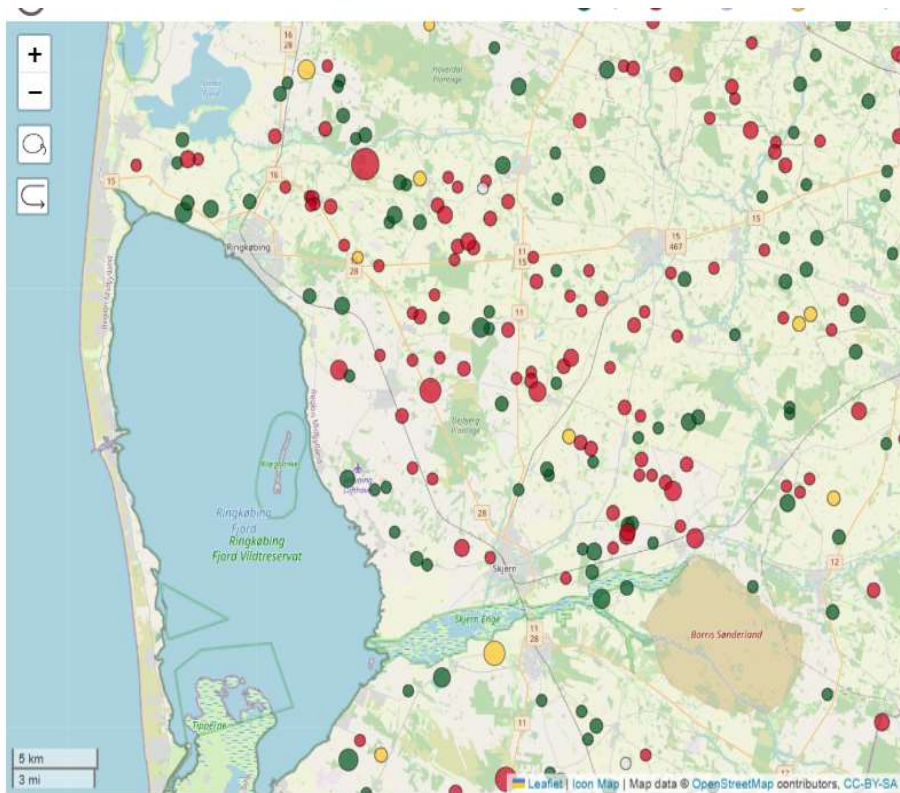
Indkøbte polte anbringes i karantænerummet ved modtagelse og går i karantæne i mindst 6 uger

Mycoplasma negativ besætning 10 uger!

Anvendes MLV PRRS vaccine til polte er det 12 uger!

Hvor kan karantænestalden placeres?

Ekstern besætning
5 km radius uden grise

Særskilt stald ved so
ejendom

Særskilt stald ved
vækstgrise

Krav til en karantænestald

- Smittebeskyttelse
- Karantænestalden skal have særskilt udmugningsanlæg (herunder gylleanlæg)
- Karantænestaldens ventilationsanlæg skal være særskilt
- Smittemæssigt helt adskilt fra besætningsområdet
- Tilgang til stalden foregår udefra igennem særskilt forrum

Hvordan/hvem passer karantænestalden?

I karantæneperiode er området et sundhedsmæssigt selvstændigt besætningsområde, men med samme sundhedsstatus som modtagerbesætningen

Efter besøg i karantænestalden kræves 12 timers karantæne før adgang til besætningen

Personadgang til karantænestald med nyindkøbte polte må kun ske efter håndvask og omklædning til karantænerumstøj og -støvler

Karantænestalden

Polteflow

Opsummering

Immunitet

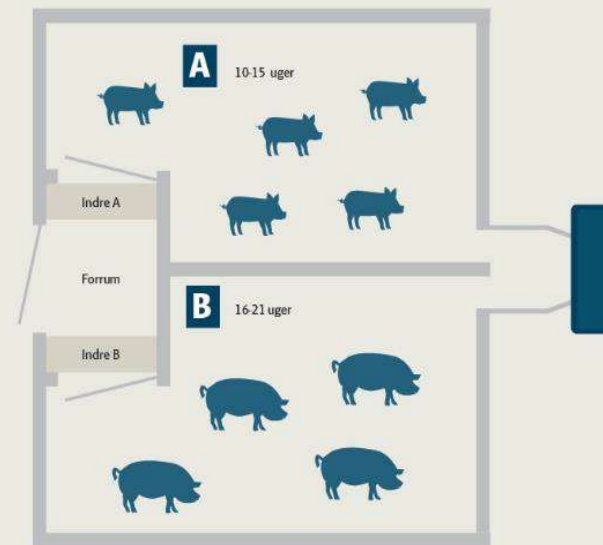
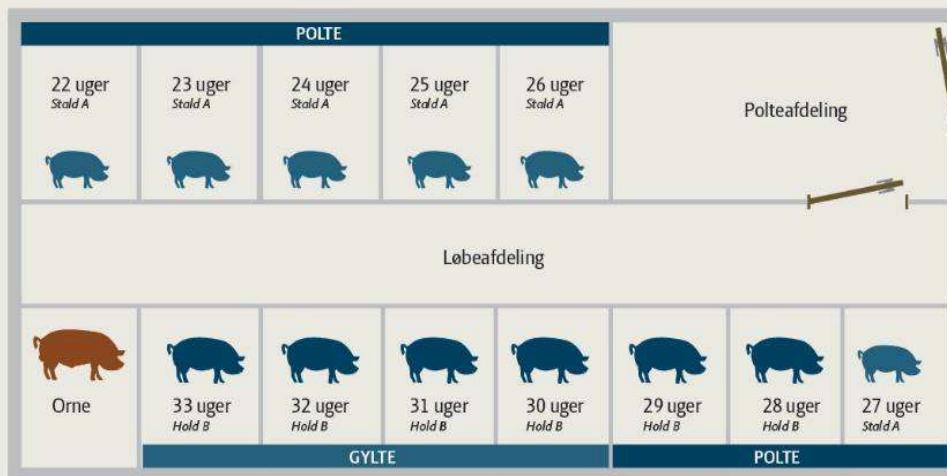
Fodring

Analyser

Løbning & holdbarhed

Dobbelt 12'er

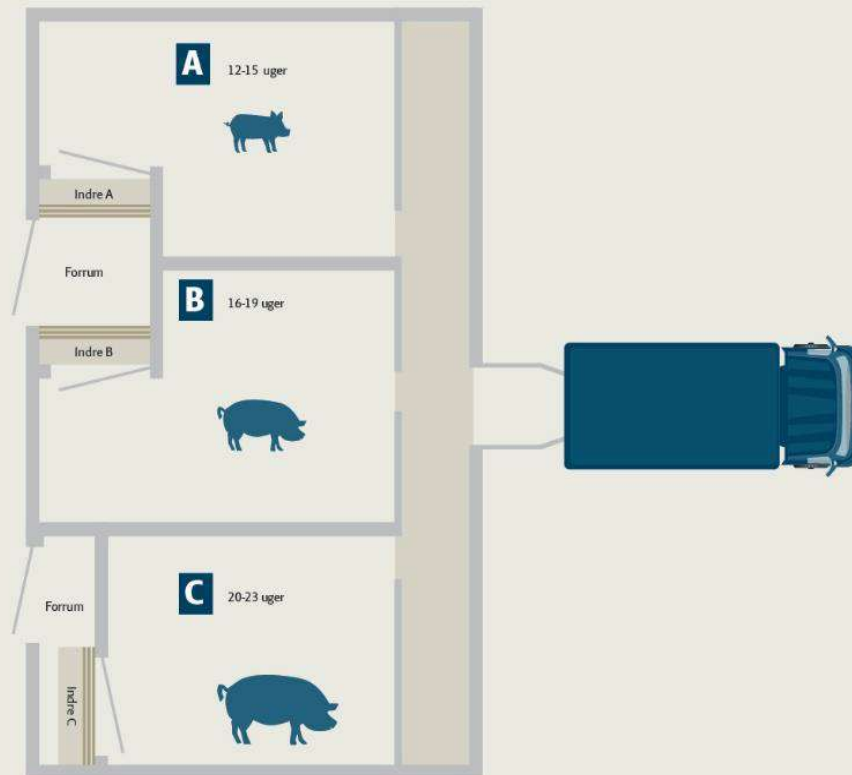
Indkøbe polte hver 6. uge
Alder: 9(10) - 15 uger

Kilde: L&F Gris

Trippel 12'er

Indkøbe polte hver 4. uge
Alder: 12 - 15 uger

Kilde: L&F Gris

Hvad skal polten nå inden løbning?

Den kan nå alt – konsekvensen ses bare på løbealderen

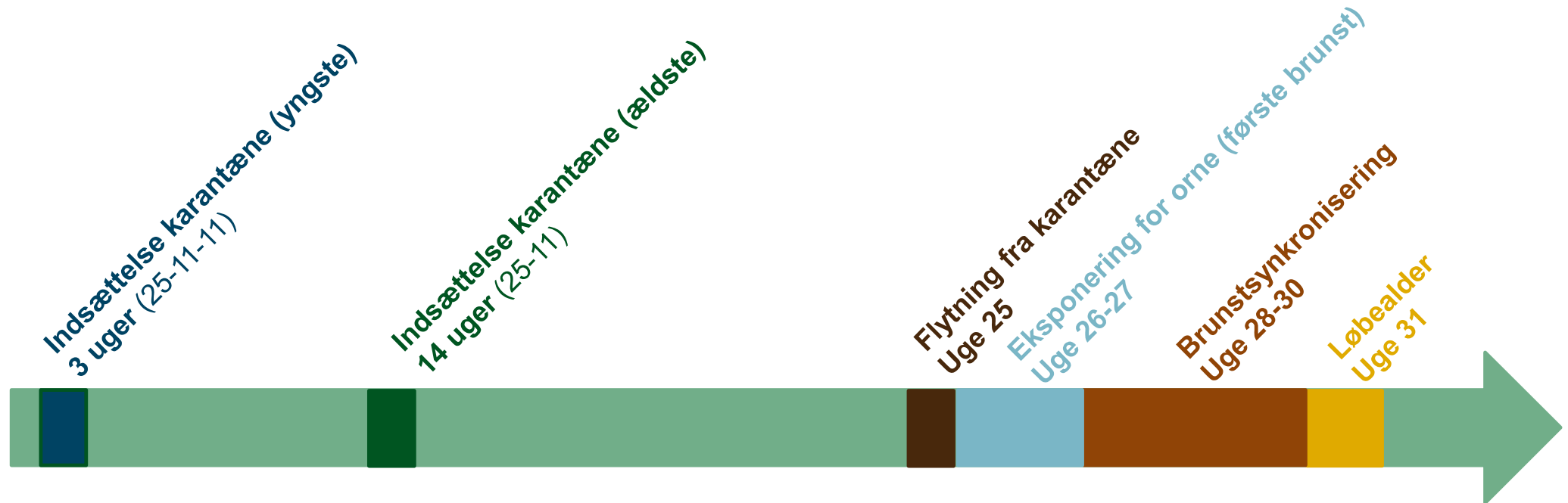
- Den største straf opnås ved at købe for gamle polte ind
 - Efter 12 ugers karantæne er en polte på 22 uger blevet 34 uger
 - Læg 1 uge til for ornekontakt og 25 dage fra synkronisering til løbning
 - Poltealder ved første løbning = 270 dage ☹
- Start med ønsket løbealder og lav en tidslinje herfra
 - Man kan ikke indhente tid – poltens alder øges med 7 dage hver uge

Foto: Colourbox

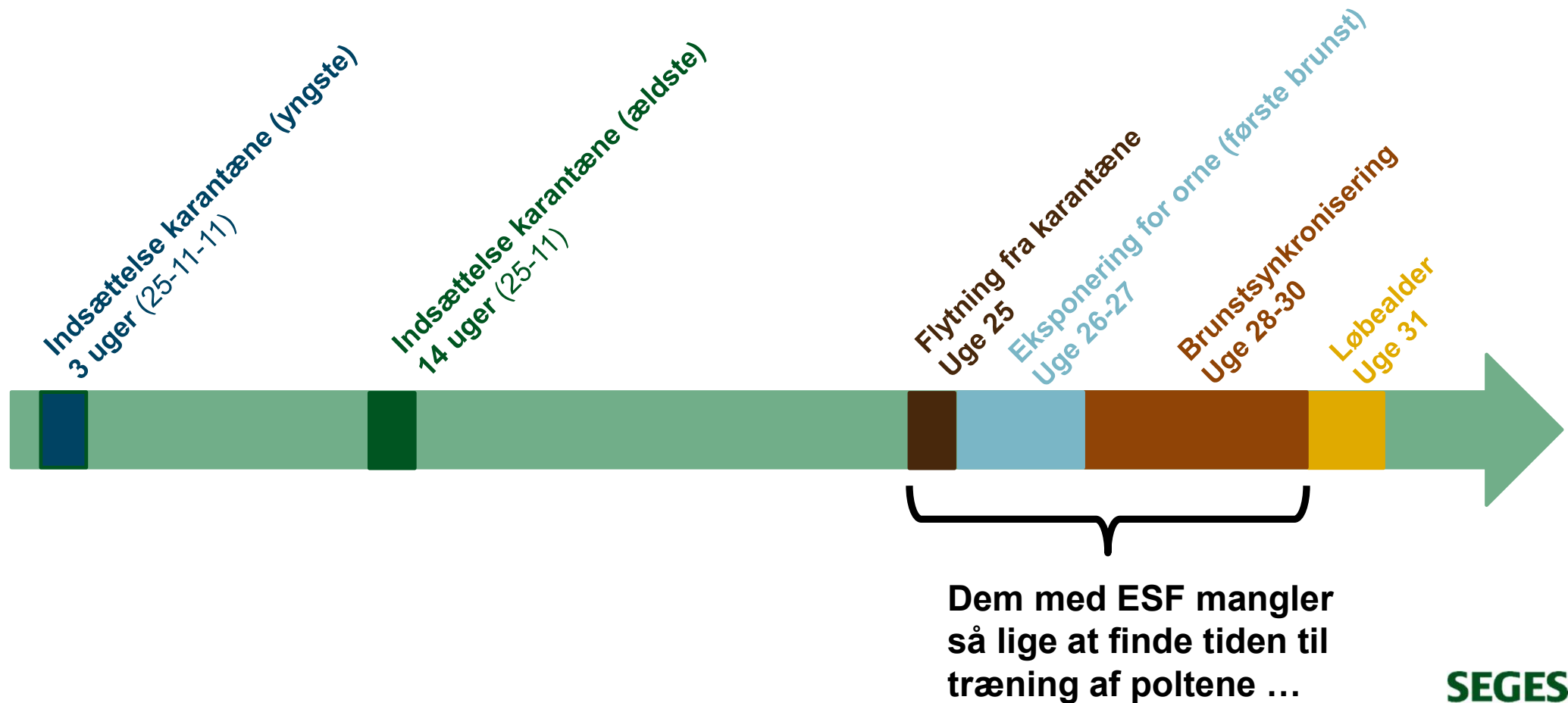
Driften af karantænestalden

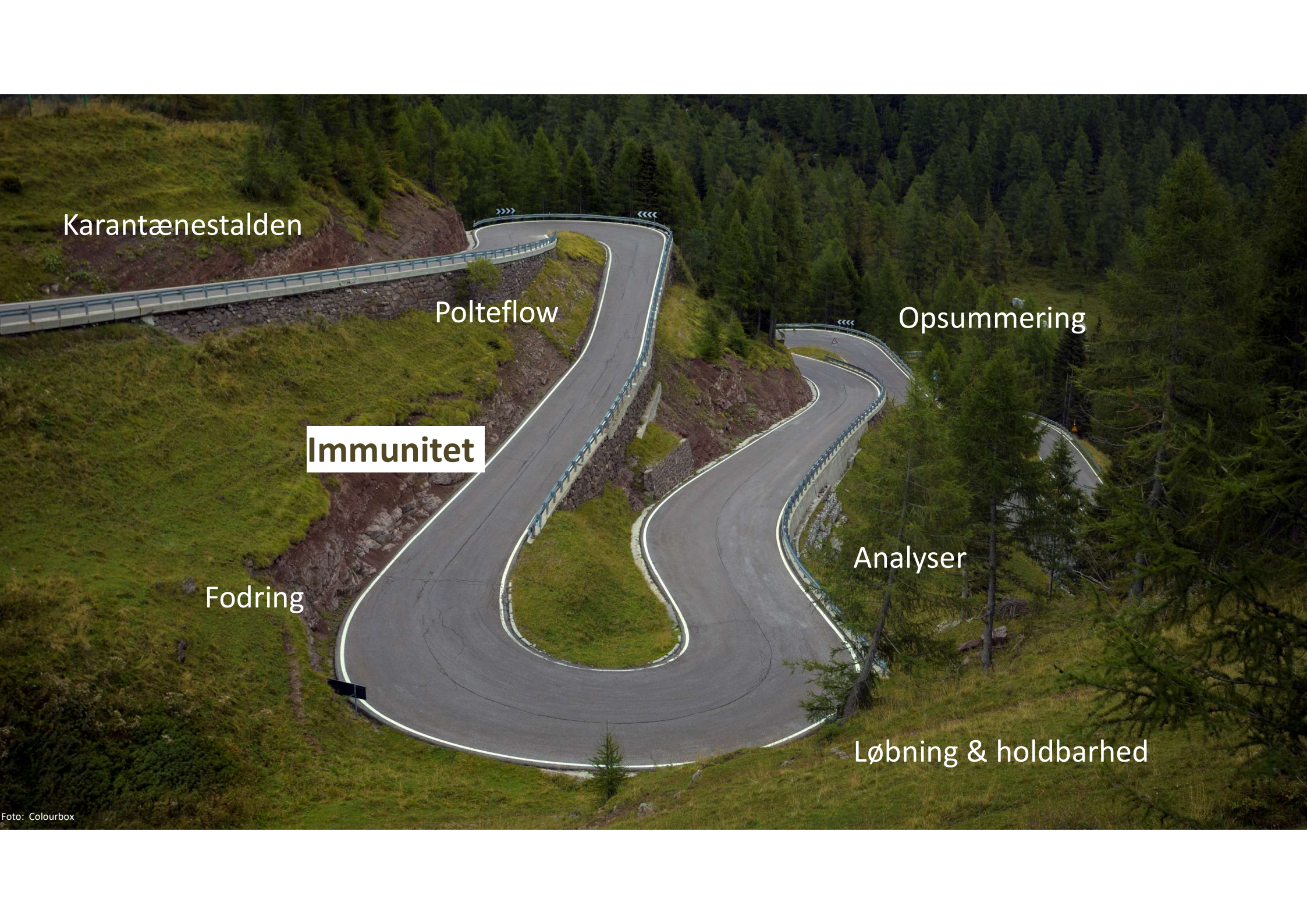
Afhænger af poltens tidslinje (eksempel med enkelt 12'er)

Driften af karantænestalden

Afhænger af poltens tidslinje (eksempel med enkelt 12'er)

An aerial photograph of a winding asphalt road on a grassy hillside. The road has several sharp turns and is bordered by a metal guardrail. The surrounding landscape is a mix of green grass and dense evergreen forest. Various labels are overlaid on the image, including 'Karantænestalden' at the top left, 'Polteflow' near the top center, 'Opsummering' at the top right, 'Immunitet' in a white box in the center, 'Fodring' at the bottom left, 'Analyser' at the bottom center, and 'Løbning & holdbarhed' at the bottom right. A small black flag is visible on the left side of the road.

Karantænestalden

Polteflow

Opsummering

Immunitet

Fodring

Analyser

Løbning & holdbarhed

Hvilke vacciner skal polte have?

Transportsyge
(Glässer)

Parvo virus

Rødsyge

Influenza
pandemisk

Influenza
almindelig

PCV-2

Besætnings specifik immunitet

Ud fra blodprøver og diagnostik har i kendskab til besætningens sundhedsstatus

PRRS1 og PRRS2 (HUSK krav om 12 ugers karantæne)

Lungesygge (almindelig og ondartet)

Inspiration fra PRRS saneringer, hvor sobesætningen lukkes i 28 uger = 200 dage

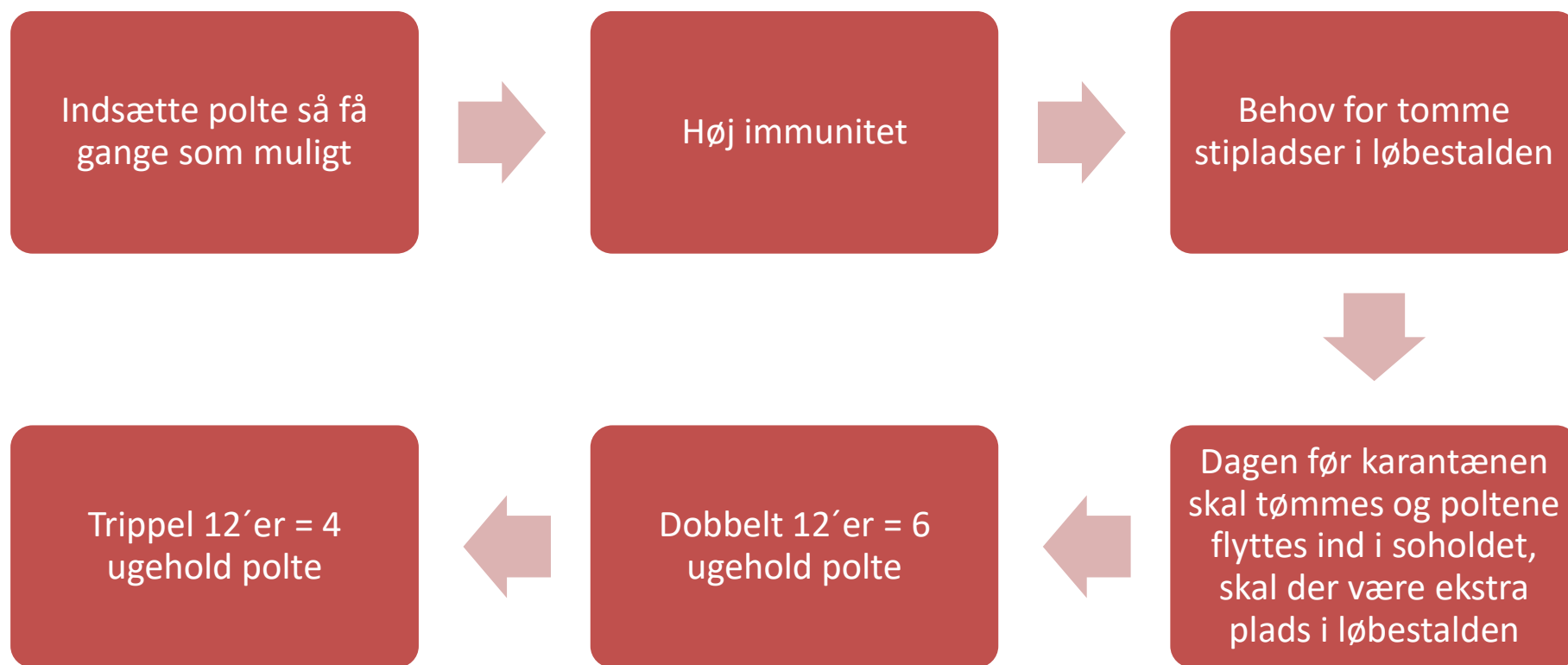

DER INTRODUCERES **IKKE** GRISE I
MINDST 200 DAGE

FOKUS PÅ INTERN OG EKSTERN
SMITTEBESKYTTELSE (MCREBEL)

Sådan undgår du "koldbøtter"

Karantænestalden

Polteflow

Opsummering

Immunitet

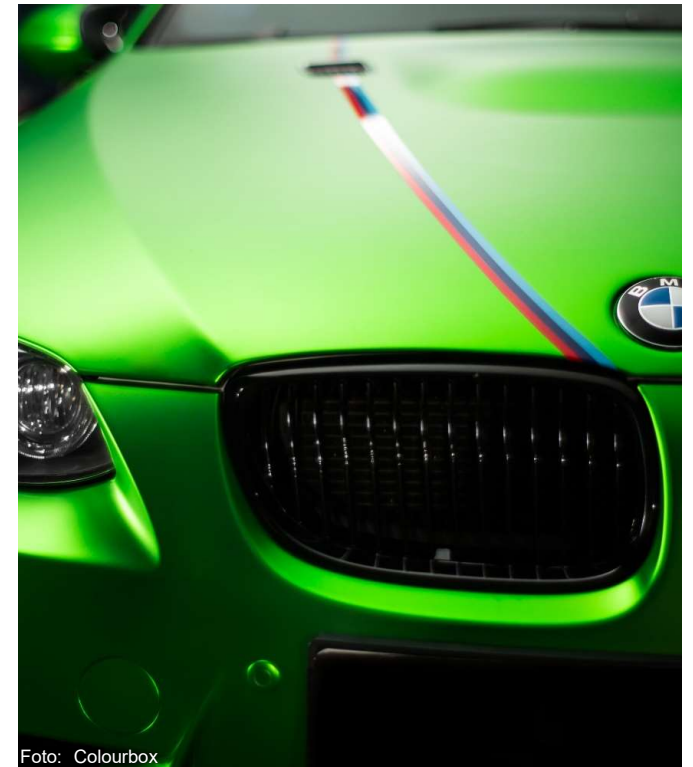
Fodring

Analyser

Løbning & holdbarhed

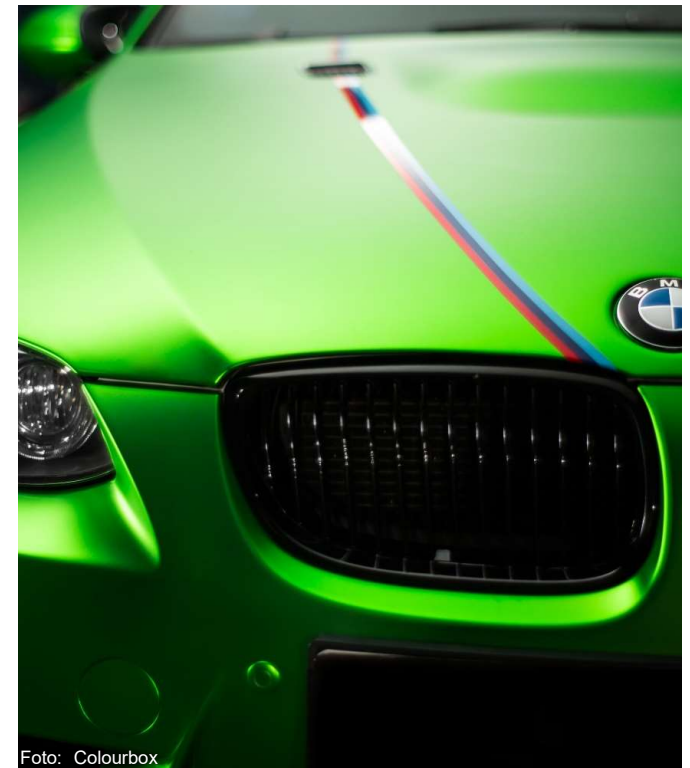
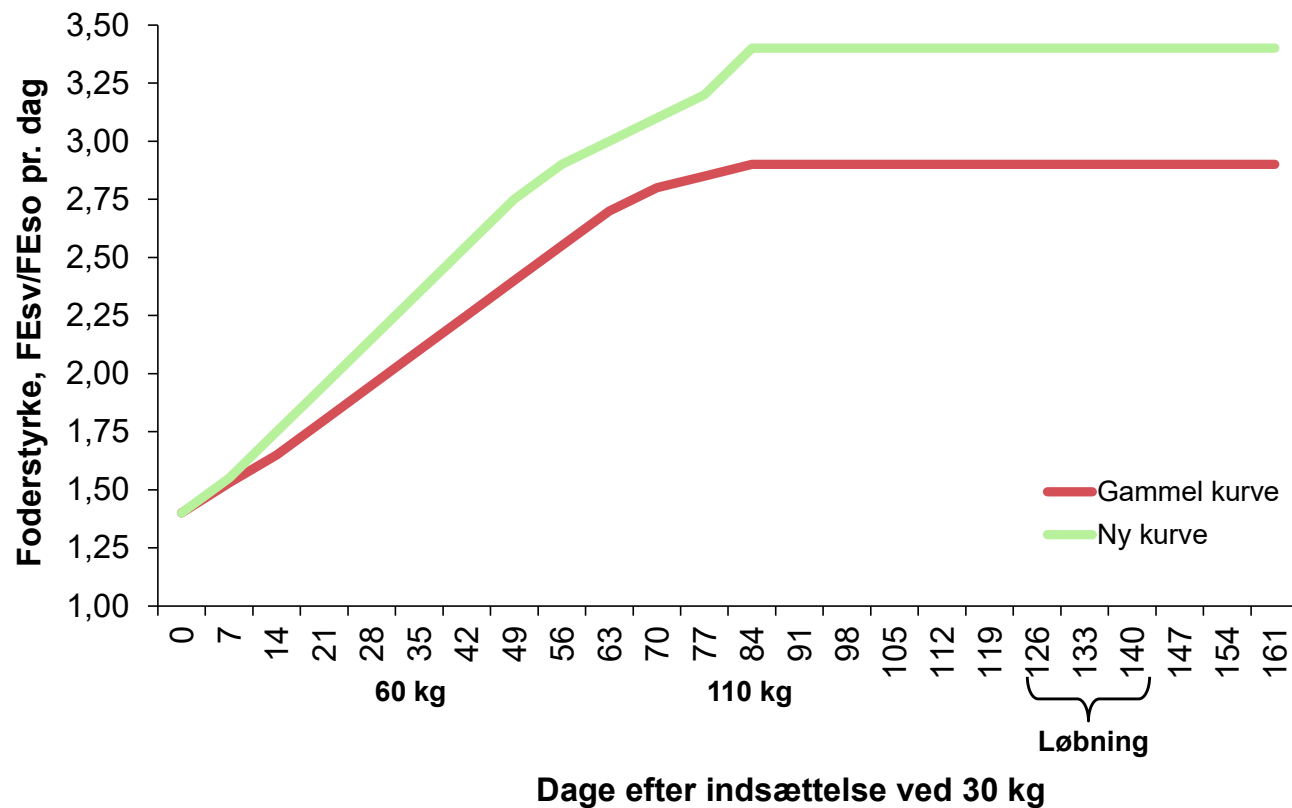
Det rigtige foder til polten

Moderne genetik stiller krav

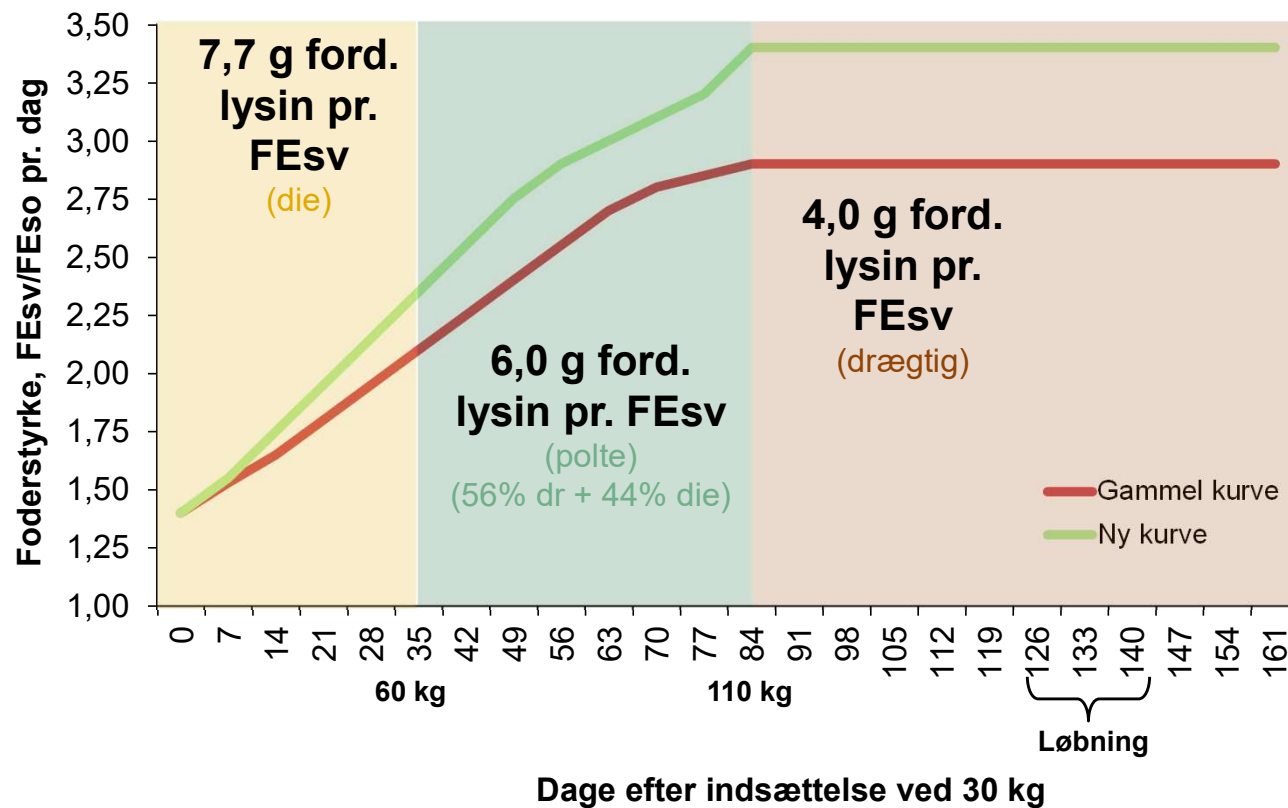
Det rigtige foder til polten

Moderne genetik stiller krav $\Rightarrow$ ny foderkurve for at få mere rygspæk

Det rigtige foder til polten

Moderne genetik stiller krav $\Rightarrow$ nye normer for at styre adfærd og vækst

Fasefodring
Den eneste farbare vej
for at lave de bedste
polte til det bedste
sohold

Fasefodring af polte er kommet for at blive

Men kan software erstatte hardware? Tja....

Kan man tune en 60-110 kg blanding til en 30-60 kg blanding med afskallet sojaskrå?

- 100 g afskallet sojaskrå giver 2,6 g ford. lysin og en nogenlunde aminosyreprofil
- 200 g pr. dyr pr. dag vil løse det meste fra 30-60 kg

Men deler poltene som vi antager?

- Problemer med halebid ser ud til at stoppe
- Konsekvensen kan være at de hurtigstvoksende vokser endnu hurtigere

Husk at et løst problem fra 30-60 kg ikke er nok

- Behov for drægtighedsfoder fra 110 kg til løbning

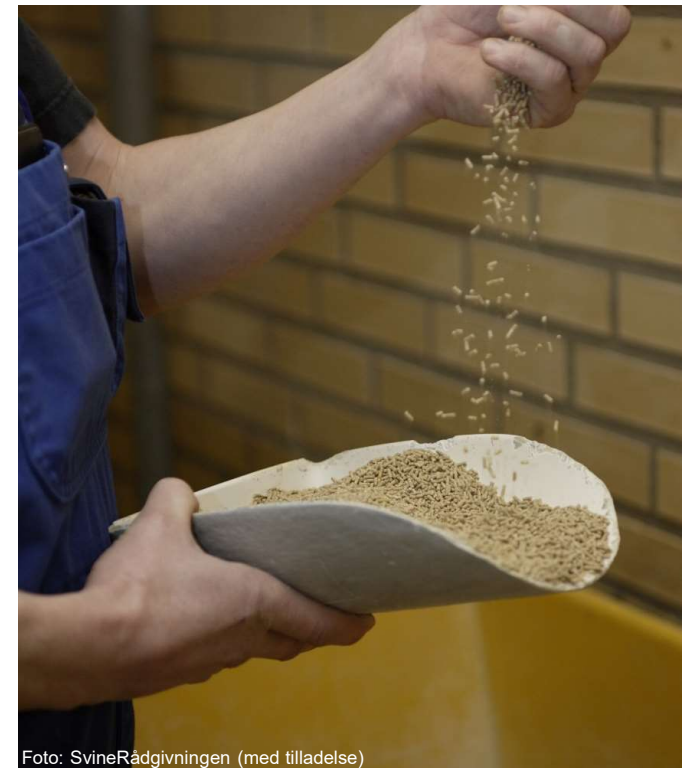

Foto: SvineRådgivningen (med tilladelse)

An aerial photograph of a winding asphalt road on a grassy hillside. The road has white lane markings and blue metal guardrails. The surrounding landscape is green with some rocky patches. Several labels are overlaid on the image in white text.

Karantænestalden

Polteflow

Opsummering

Immunitet

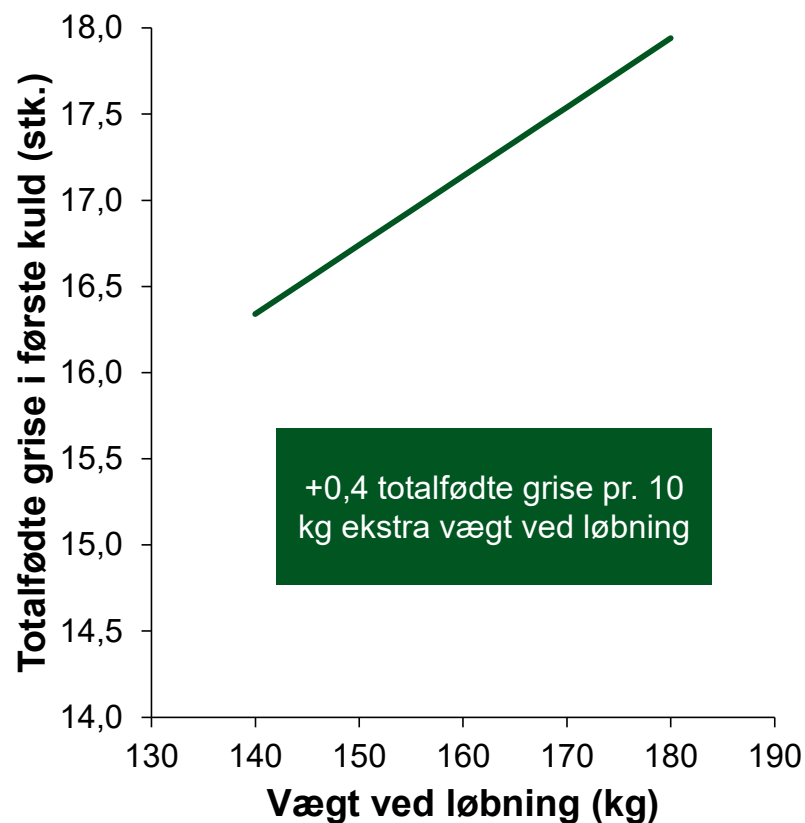
Fodring

Analyser

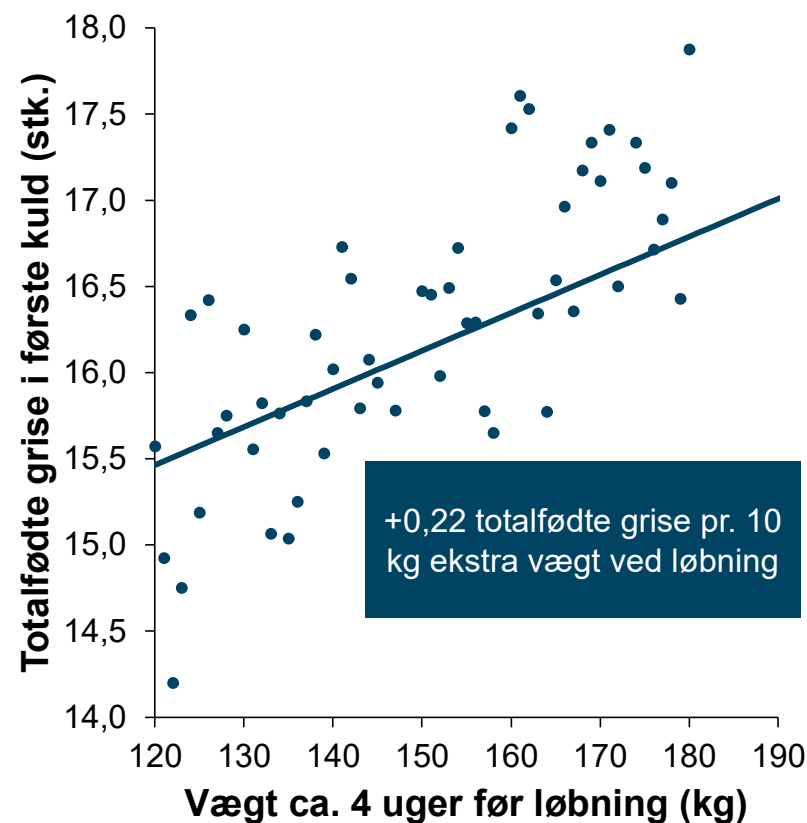
Løbning & holdbarhed

Der var engang ...

Hvor kuldstørrelsen i første kuld fik (for) meget opmærksomhed

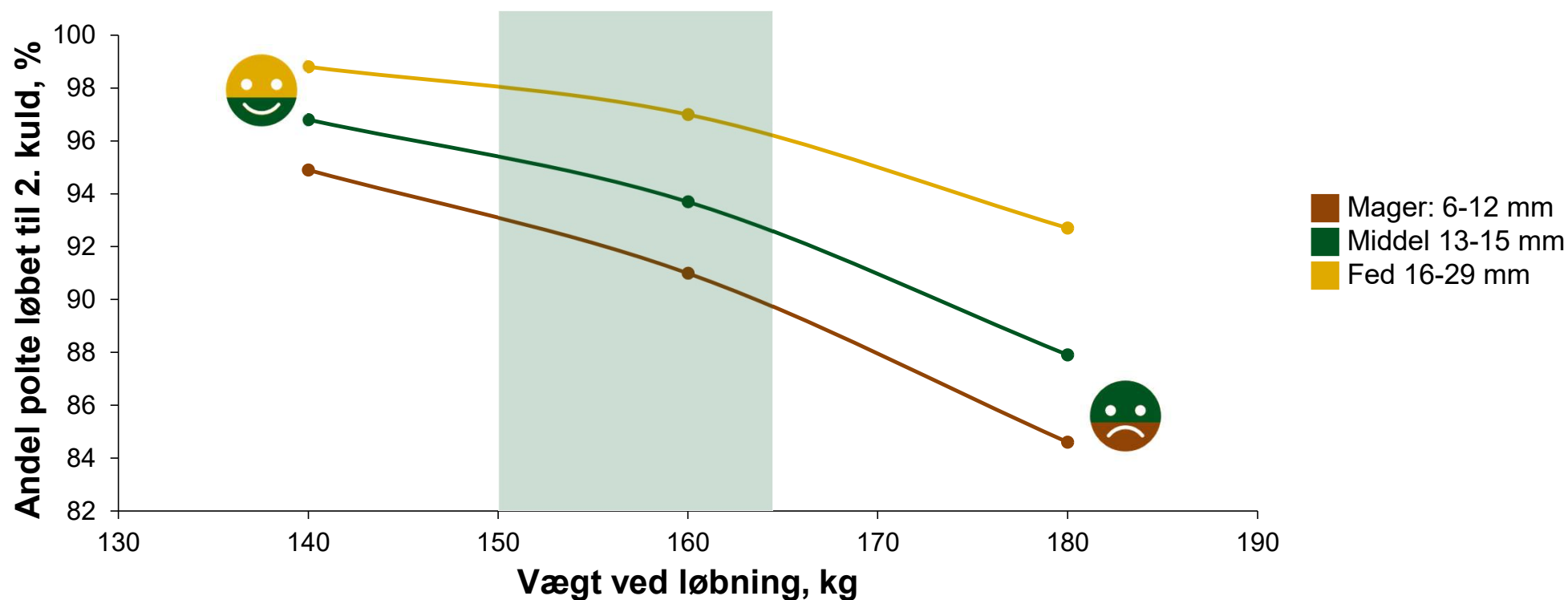
Reference: Bruun *et al.* (2020): Meddelelse nr. 1206

Reference: Bruun *et al.* (2021): *Translational Animal Science*. 5:1-12.

Der var engang ...

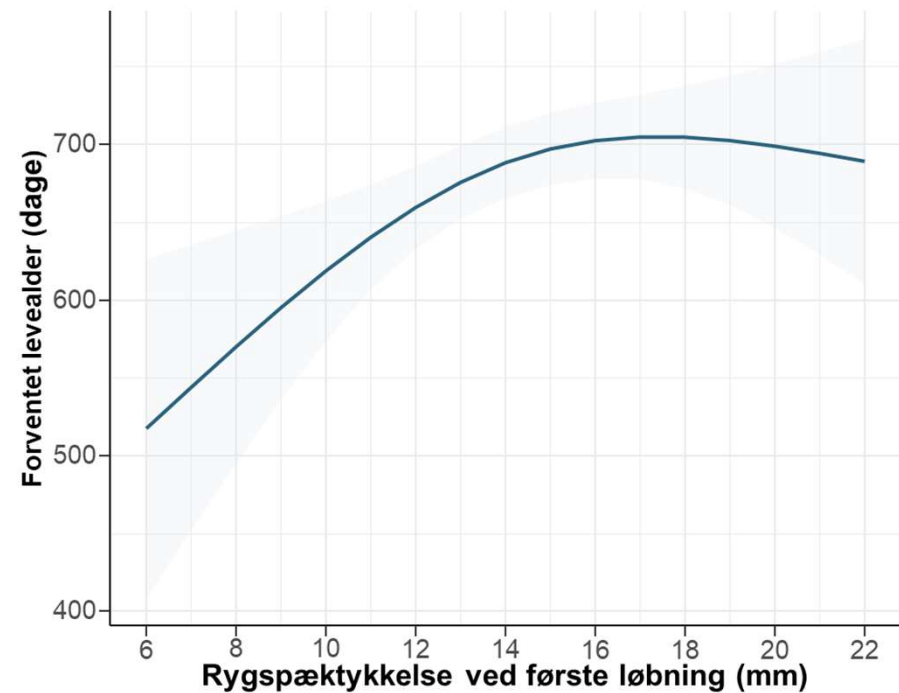
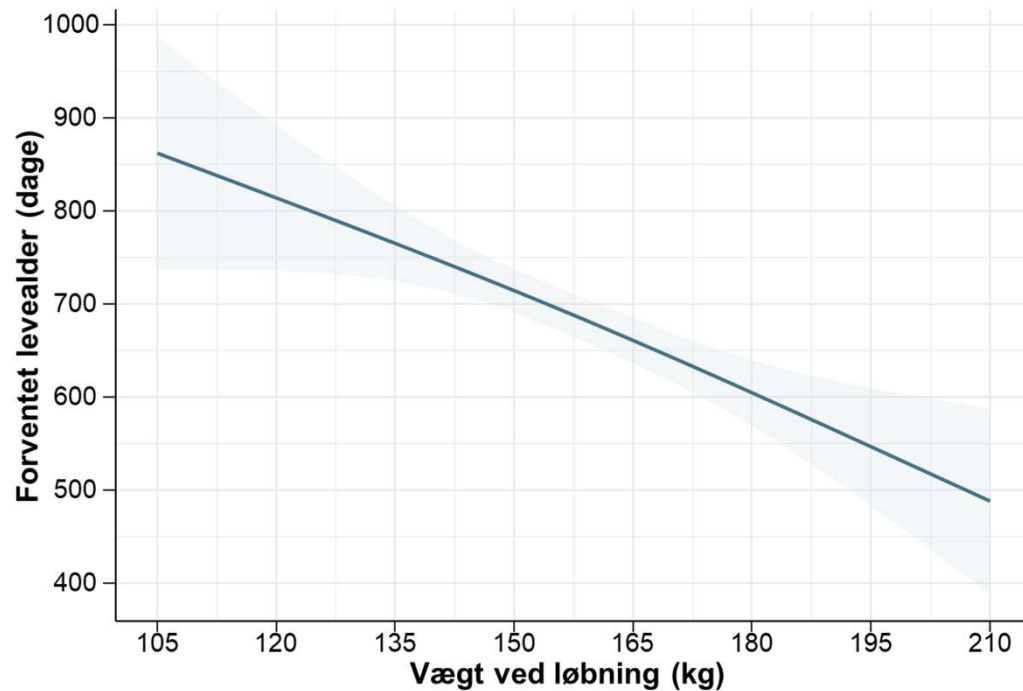
Men hvor bagsiden af en høj vægt ved løbning af polte blev kendt

Kilde: Bruun *et al.* (2020): Meddelelse nr. 1206

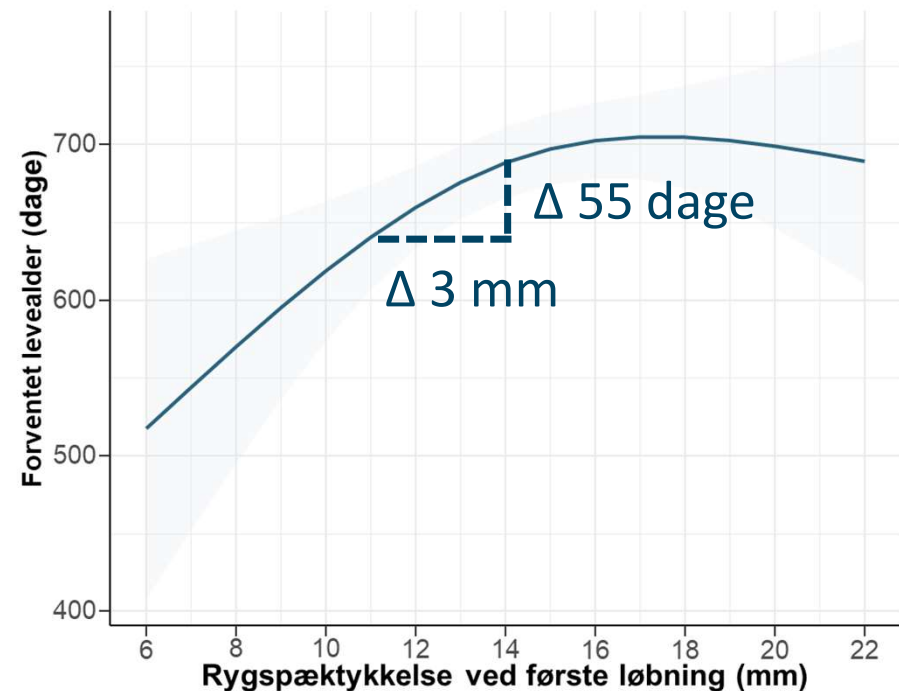
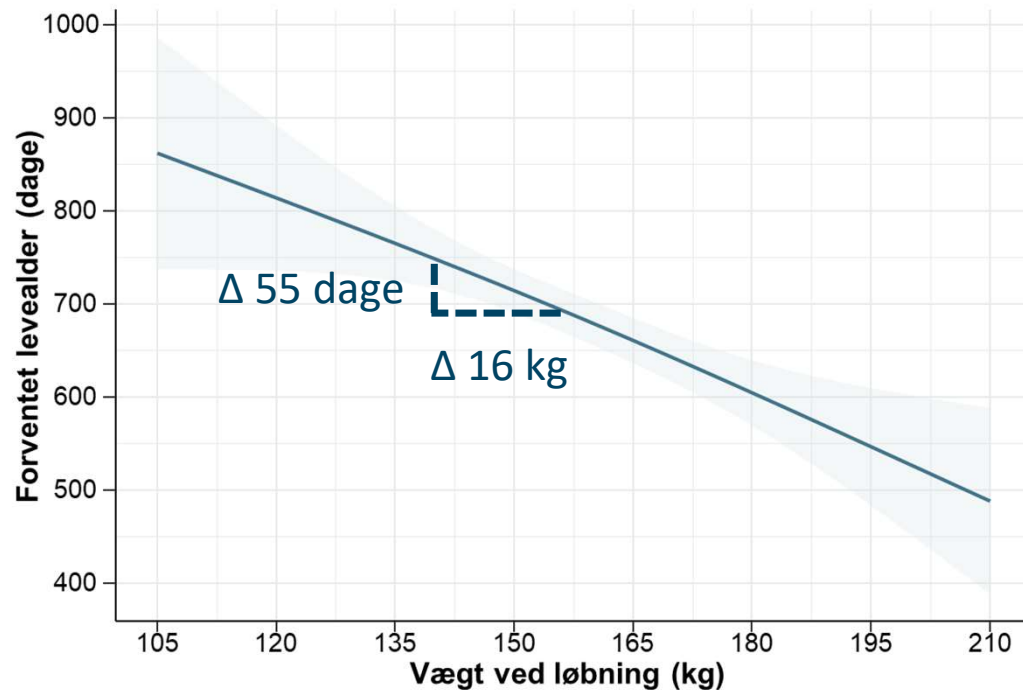
Løbning ved rette vægt og rygspæktykkelse frem for alder

Sikrer fokus på den langtidsholdbare so

Løbning ved rette vægt og rygspæktykkelse frem for alder

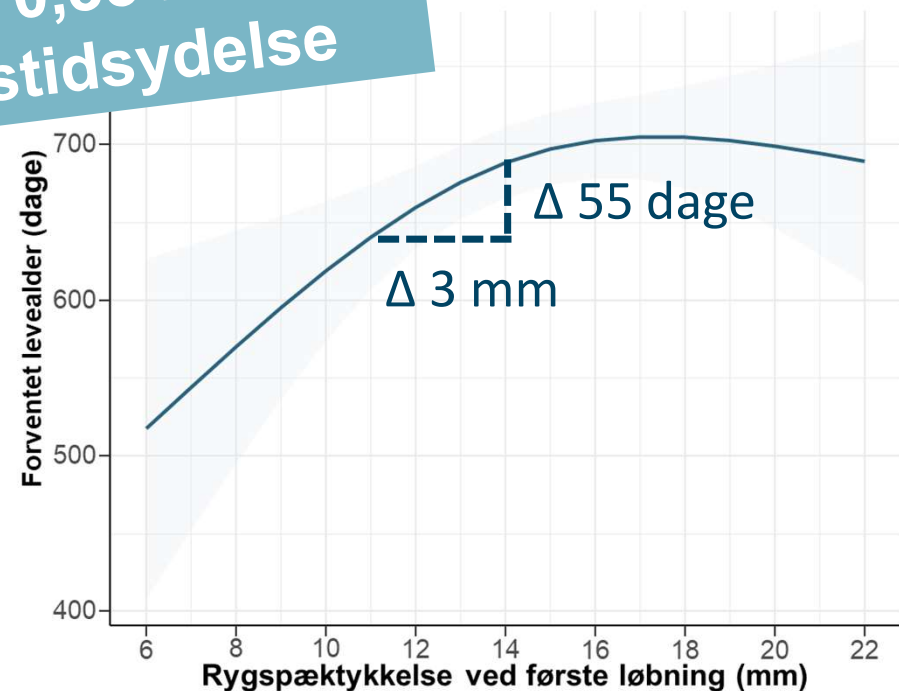
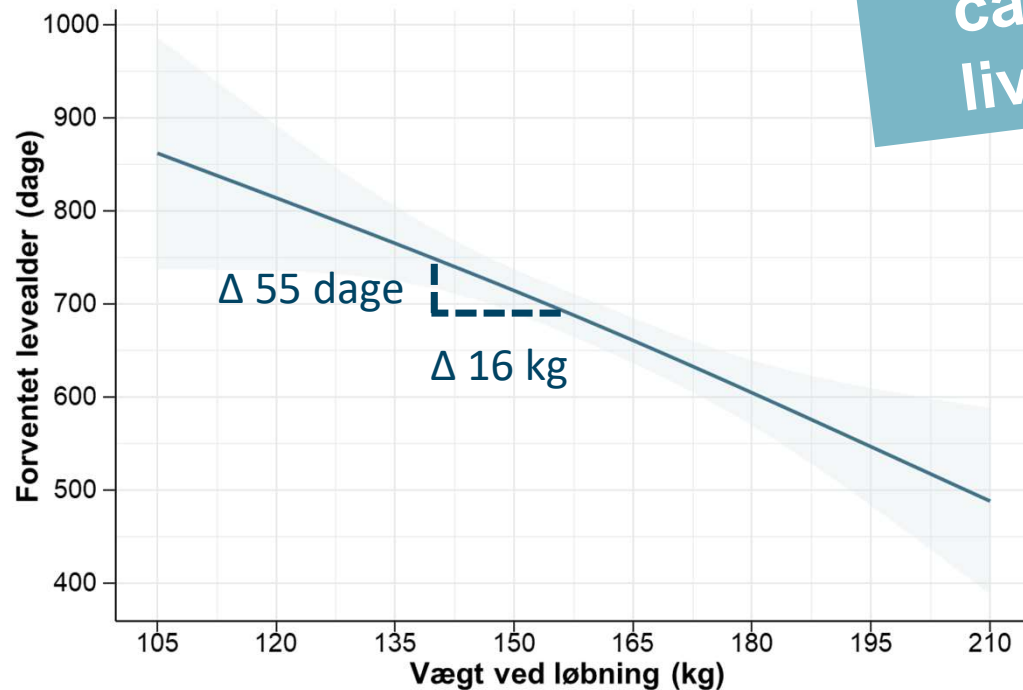
Sikrer fokus på den langtidsholdbare so

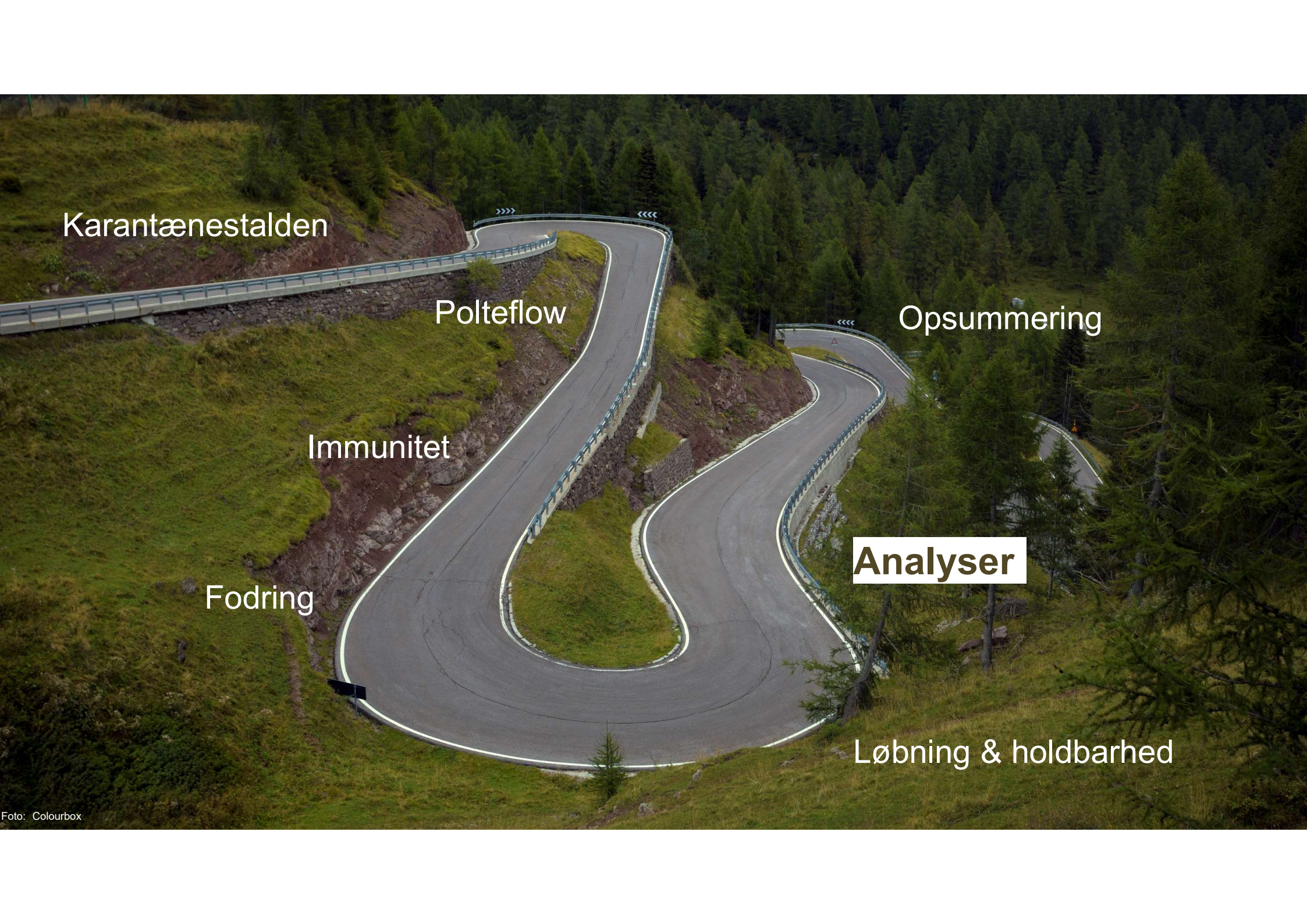

Løbning ved rette vægt og rygspæktykkelse frem for alder

Sikrer fokus på den langtidsholdbare so

55 dage svarer til
ca. 0,35 kuld i
livstidsydelse

An aerial photograph of a winding asphalt road on a grassy hillside. The road has white boundary lines and blue metal guardrails. It curves through a landscape of green grass and patches of brown earth. In the background, a dense forest of evergreen trees covers the upper slopes. Several text labels are overlaid on the image, pointing to different parts of the road and surrounding area.

Karantænestalden

Polteflow

Opsummering

Immunitet

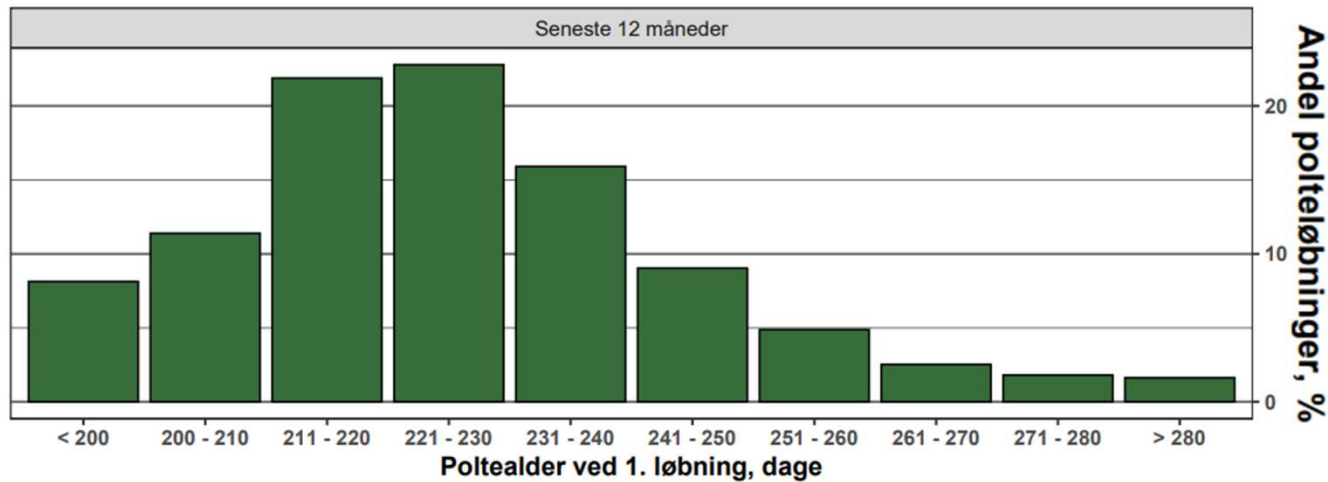
Fodring

Analyser

Løbning & holdbarhed

I kan starte med at fokusere på alderen

Alder og vægt er stærkt korrelerede

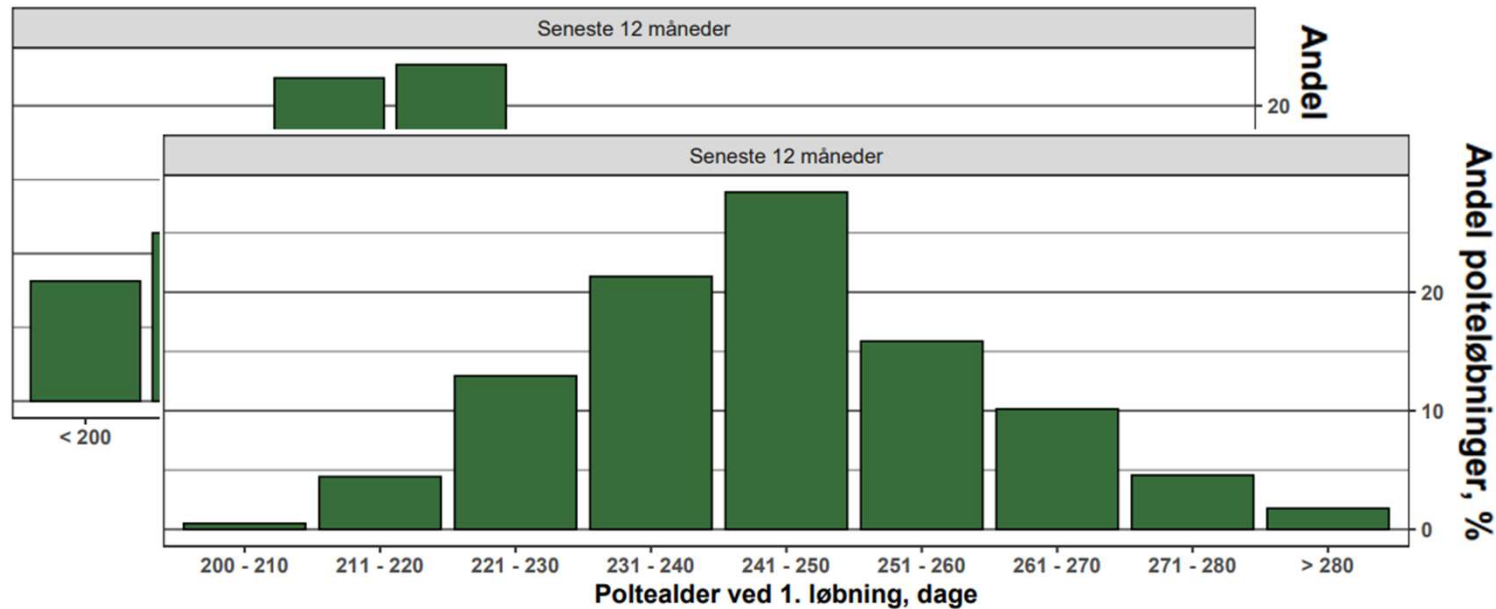
SEGES Insight ⇒ SoOptimizer ☒

Cloudfarms ⇒ Rapport ⇒ So analyse ⇒ Poltealder ved 1. løbning ☒

AgroVision ⇒ Analyse søer ⇒ Effektanalyse ⇒ Pig Vision ⇒ Fordelingskurver ⇒ Dage fra frav til løb ☒

I kan starte med at fokusere på alderen

Alder og vægt er stærkt korrelerede

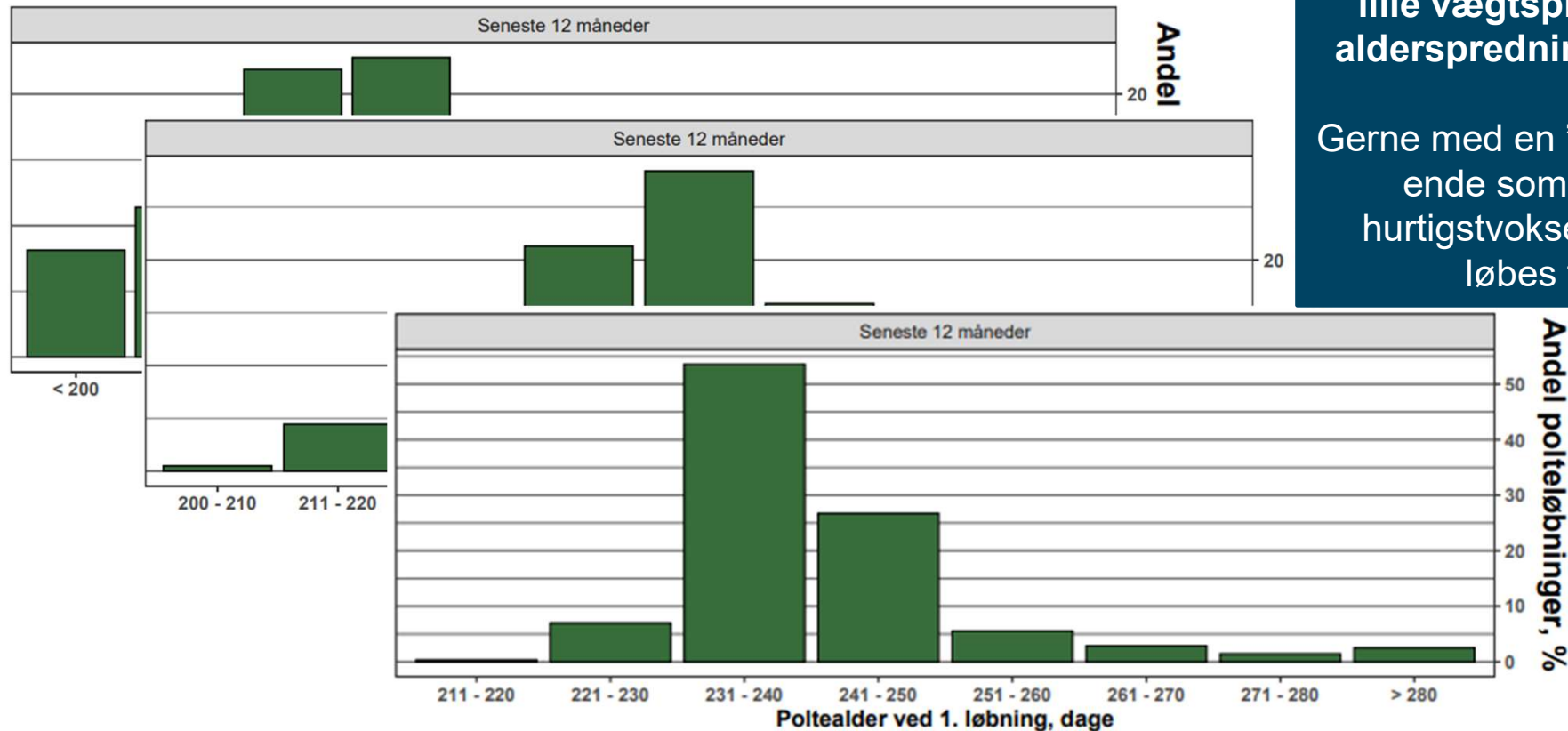
SEGES Insight ⇒ SoOptimeter ☒

Cloudfarms ⇒ Rapport ⇒ So analyse ⇒ Poltealder ved 1. løbning ☒

AgroVision ⇒ Analyse søer ⇒ Effektanalyse ⇒ Pig Vision ⇒ Fordelingskurver ⇒ Dage fra frav til løb ☒

I kan starte med at fokusere på alderen

Alder og vægt er stærkt korrelerede

Målet er at polte løbes med lille vægtspredning $\approx$ lille alderspredning (30-33 uger)

Gerne med en "hale" i den unge ende som vil være de hurtigstvoksende polte der løbes tidligere

SEGES Insight $\Rightarrow$ SoOptimizer ☒

Cloudfarms $\Rightarrow$ Rapport $\Rightarrow$ So analyse $\Rightarrow$ Poltealder ved 1. løbning ☒

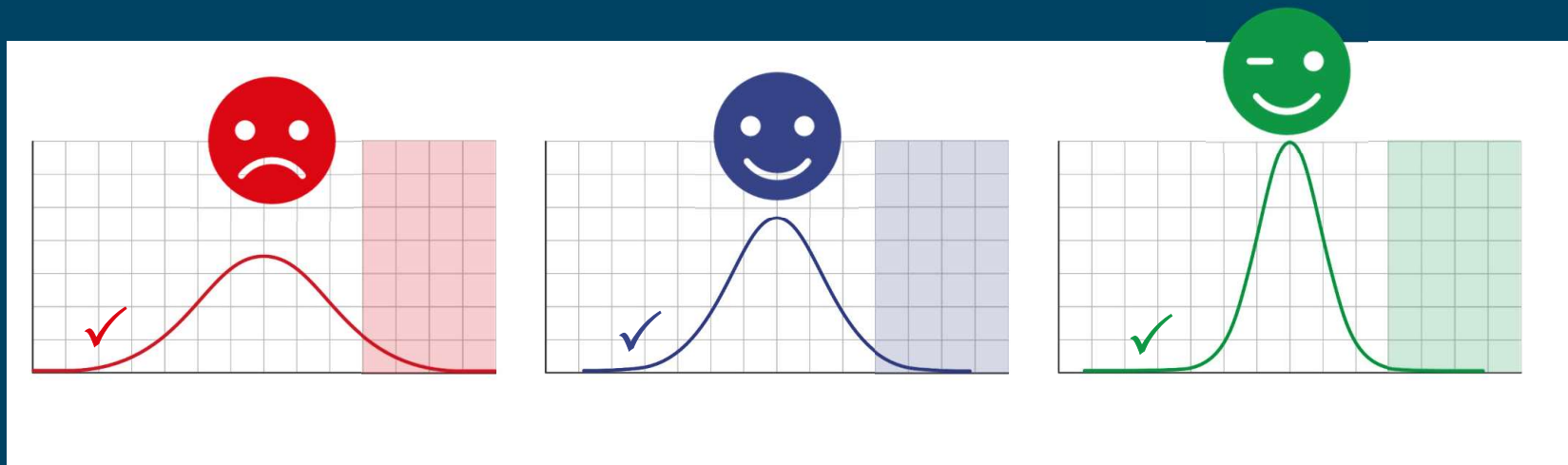
AgroVision $\Rightarrow$ Analyse søer $\Rightarrow$ Effektanalyse $\Rightarrow$ Pig Vision $\Rightarrow$ Fordelingskurver $\Rightarrow$ Dage fra frav til løb ☒

SEGES
INNOVATION

I kan starte med at fokusere på alderen

Alder og vægt er stærkt korrelerede

Målet er at polte løbes med lille vægtspredning
 $\approx$
lille alderspredning (30-33 uger)

SEGES Insight $\Rightarrow$ SoOptimizer ☒
Cloudfarms $\Rightarrow$ Rapport $\Rightarrow$ So analyse $\Rightarrow$ Poltealder ved 1. løbning ☒
AgroVision $\Rightarrow$?????? ☒

Opsummering

Analyser

Løbning & holdbarhed

Fodring

Immunitet

Polteflow

Karantænestalden

Opsummering (I)

- Karantænestalden skal have mere fokus
 - Karantæneperioderne skal overholdes specielt ved PRRS vaccination af polte
 - Forskudt drift (2-3 karantænestalde) kan lette flowet af polte men giver flere indsættelser af polte i soholdet
- Få styr på hvilken alder dine polte skal have ved indkøb
 - At købe for store polte øger risikoen for at du får en øget udskiftning
 - Lav en tidslinje og planlæg

Opsummering (II)

- Immuniteten i soholdet er essentiel
 - Læg en strategi sammen med din dyrlæge
- Sørg for at teknikken og antallet af siloer ikke afgør om poltene kan fodres optimalt
 - Fasefodring er et must
 - Manuel dosering af soja er en nødløsning og gavner ikke alle polte
- Få løbet poltene med de rette dimensioner
 - 1. prioritet er vægten: 150-165 kg (evt. lidt lettere)
 - 2. prioritet er rygspæk: 13-15 mm rygspæk (12 mm er bedre end at polten bliver 15 kg for tung)
 - 3. prioritet er alderen: 30-33 uger (men vigtigst af alt når de andre to parametre passer)
 - Afgørende for holdbarheden (+16 kg ved løbning koster -0,35 kuld i gennemsnitlig levetid)

Spørgsmål

dianvet

SEGES
INNOVATION